

Spis treści

Wprowadzenie	5
Część I: <i>Silentium</i> – polisemiczna wartość	17
Rozdział pierwszy	
<i>Silentium</i> wśród zasobów naturalnych	23
1. Przestrzenie ciszy jako pejzaż akustyczny	23
2. Sprawności akustyczne człowieka	27
3. Hałas – dewastacja i zaprzeczenie ciszy	31
4. Nadprodukcja i wyprzedaż hałasu	37
5. Doświadczenie ciszy „na krańcach” natury	40
Rozdział drugi	
Cisza jako konstrukt kulturowy	45
1. <i>Silentium</i> w kulturze relacji społecznych	47
1.1. Natarczywość kultury audiowizualnej i cisza „dla siebie”	49
1.2. Bezgłośny sprzeciw społeczny – „milczenie przeciwko”	52
1.3. Milczenie w ramach cenzury i propagandy	55
1.4. Cisza wyborcza – element gry politycznej	59
2. Wartość <i>silentium</i> w aktywności artystycznej	62
2.1. <i>Silentium</i> w twórczości literackiej	63
2.1.1. Na styku doświadczenia rzeczywistości i tekstu literackiego ..	65
2.1.2. Poezja utkana z ciszy	71
2.2. <i>Silentium</i> w kontekście dzieł muzycznych	82
2.2.1. Różne cisze w muzyce ?	85
2.2.2. Umiejętne dozowanie ciszy	93

2.2.3. Pauza jako narzędzie porządkowania ruchu dźwięków	95
2.2.4. Uzmysławiana – uświadomiona obecność ciszy	99
Rozdział trzeci	
Galenosfera – regeneracyjna wartość ciszy	103
1. Zasoby ciszy do kupienia	107
2. <i>Sanus per silentium</i> ?	112
3. Galenosfera w relacjach medycznych	117
Rozdział czwarty	
Teologiczna wartość <i>silentium</i>	123
1. Objawienie – przybliżenie się Boga (słowa i fakty)	123
2. Zamilknięcie Boga – sytuacje biblijne i aktualne	132
3. Niewielomówne Słowo Wcielone	141
4. Milczenie w służbie tajemnic Bożych: Maryja i Józef	157
Część II: <i>Silentium</i> – polisemiczna sprawność	167
Rozdział pierwszy	
Sprawność sapiencjalno-etyczno-estetyczna	177
1. Zamilknięcie wobec Prawdy – dociekliwa mądrość	179
2. Milczenie w odniesieniu do Dobra – sprawność i niesprawność	187
2.1. Zasady: <i>sub rosa, sub secreto, Chatham House rule</i>	190
2.2. Milczenie jako wyraz ładu wewnętrznego	191
2.3. Zawinione milczenie	194
2.4. Nieuniknione niedopowiedzenia i przemilczenia	196
2.5. Przemilczenia etycznie naganne (manipulacja milczeniem)	204
3. Zamilknięcie wobec Piękną	209
3.1. Milknąca mowa obrazu	210
3.2. Wobec piękna głosu ludzkiego i muzyki	213
3.3. Piękno języka i zamilknięcie	217
3.4. Piękno duszy – wizje z kontemplacji	220
3.5. Mim (pantomima) w służbie piękna	222
Rozdział drugi	
<i>Silentium</i> jako sprawność wierzącego	227
1. Milczenie w teologii	228
1.1. Powściągliwość wobec słowa „Bóg”	233
1.2. Teologia apofatyczna	237

2. Teologiczna wizja <i>silentium</i> w liturgii Kościoła	245
2.1. Potrzeba <i>silentium</i> w czasoprzestrzeni liturgii	247
2.2. Rodzaje <i>silentium</i> w liturgii	255

Rozdział trzeci

<i>Silentium</i> jako sprawność mnisza	269
1. Sam na sam z Obecnym	272
2. Kultura Słowa – <i>lectio divina</i>	275
3. Kultura <i>silentium, taciturnitas</i>	282
4. Odosobnienie jako środek (natura: pustkowie; kultura: <i>claustrum</i>)	289
5. Niemal permanentne milczenie – wybrane casusy mnisze	300
5.1. Kameduli	303
5.2. Karmel	309
5.3. Trapiści	315
5.4. Kartuzi	319

Rozdział czwarty

<i>Silentium</i> jako sprawność hezychastyczna	329
1. Franciszkańskie i klariańskie doświadczenie milczenia	329
2. <i>Silentium</i> i tradycja hezychastyczna	335
2.1. Niedobór wewnętrznego pokoju („niespokojne serce”)	336
2.2. Ten, który koi lęki i trwogę	342
2.3. Hesychia – doświadczenie autentyczne albo złudne	346

Rozdział piąty

Sprawność przydatna obecnym czasom	363
1. Milczenie w służbie tożsamości	364
2. Wychowanie do <i>silentium</i>	370
3. <i>Silentium</i> zwrócone ku wieczności	381

Zakończenie	385
--------------------------	------------

Literatura	399
-------------------------	------------

Summary	423
----------------------	------------

Table of Contents	429
--------------------------------	------------